

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна
Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: м-р Гордана Димитриеска-
Кочоска, министер за финансии
и

проф. д-р Николче Јанкуловски,
заменик на министерот за
финансии

ПОВЕРЕНИЦИ: д-р Андриана Матлиоска,
државен секретар во
Министерството за финансии и

Иван Недев, раководител на
сектор во Министерството за
финансии

Предлог на закон
за изменување и дополнување на Законот за Фондот за осигурување на депозити

Скопје, октомври 2026 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за Фондот за осигурување на депозити („Службен весник на Република Македонија” бр. 63/00, 29/02, 43/02, 49/03, 81/08, 158/10, 43/14, 15/15, 153/15, 27/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија” бр.173/22) се уредува основањето, работењето и организацијата на Фондот за осигурување на депозити. Фондот е еден од клучните елементи во механизмот за заштита на депонентите и зајакнување на довербата во банкарскиот систем на Република Северна Македонија. Неговата основна функција е обесштетување на осигурени депозити во банките и штедилниците, во кои настанал ризичен настан согласно законот.

Со донесувањето на Законот за решавање банки („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 209/23 и 188/25), беше воспоставена јасна рамка за навремено и ефикасно решавање на банки преку примена на инструменти како што се: продажба на дејноста, преодна институција, издвојување на активата и внатрешна распределба на загубите.

Меѓутоа, за целосна примена на Законот за решавање банки и негова ефикасна примена во постојниот систем, се јави потреба од измени и дополнувања на Законот за Фондот за осигурување на депозити, со кои се:

- дава надлежност на Фондот за осигурување на депозити за управување со Фонд за решавање на банки како посебен фонд;
- се прошируваат активностите на Фондот за осигурување на депозити со цел поддршка на процесите на решавање на банки;
- се уредува размената на информации помеѓу Фондот за осигурување на депозити и Народната банка неопходни за планирање и спроведување на активности за решавање на банки.

Со предложените измени се подобрува подготвеноста и капацитетот на земјата да одговори на евентуални ризици од несолвентност на банките на структуриран начин.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГOT НА ЗАКОН

Главна цел на предложените измени и дополнувања на Законот за Фондот за осигурување на депозити е:

- заштита на јавниот интерес, финансиската стабилност и интересите на депонентите со банките и штедилниците.

Основни решенија содржани во предлог законот:

- Усогласување на законската рамка со Законот за решавање банки;
- Воспоставување и уредување на Фондот за осигурување на депозити;
- Дефинирање на јасна цел и користење на средствата на Фондот за заштита на депозити и Фондот за решавање банки;

- Доуредување на размената на информации помеѓу Фондот за осигурување на депозити и Народната банка поради планирање и спроведување активности за решавање на банки.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон чие донесување се предлага не повлекува обврска за обезбедување средства за неговото спроведување од Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Предлогот на закон не повлекува обврска за обезбедување дополнителни финансиски средства за неговото спроведување и материјални обврски за одделни субјекти.

V. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Предлогот на закон за измени и дополнувања на Законот за Фондот за осигурување на депозити нема усогласување со правото на Европската Унија.

VI. ПОТРЕБА ОД ДОНЕСУВАЊЕ НА ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ВРЗ ОСНОВА НА ОВОЈ ЗАКОН

ИМА

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ

Член 1

Во Законот за Фондот за осигурување на депозити („Службен весник на Република Македонија” бр.63/00, 29/02, 43/02, 49/03, 81/08, 158/10, 43/14, 15/15, 153/15, 27/16, 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија” бр.173/22) во член 3 ставот 1 се менува и гласи:

„Фондот е специјализирана финансиска институција која има својство на правно лице и управува со Фондот за заштита на депозити и со Фондот за решавање банки.”.

Член 2

Членот 3-а се менува и гласи:

„Фондот за заштита на депозити е фонд за обесштетување на покриените депозити во банките, филијалите на странските банки и штедилниците, во кои настанал ризичен настан, согласно член 9 став 1 од овој закон.

Фондот за решавање банки е фонд за обезбедување ефикасна примена на инструментите и овластувањата за решавање банки воспоставен во согласност со Законот за решавање банки (*).”.

Член 3

По членот 3-а се додава нов член 3-б кој гласи:

„Член 3-б

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следното значење:

1)„Депозити” се денарските и девизните депозити, сертификатите за депозит, средствата на платежните сметки, депозитите врзани за парични картички и девизни приливи, коишто банката, штедилницата или филијалата на странска банка има обврска да му ги врати на клиентот, со исклучок на средствата на клиентот коишто банката, штедилницата или филијалата на странска банка ги чува и управува со нив во име и за сметка на клиентот, во согласност со законот кој ги уредува финансиските инструменти;

2)„Прифатливи депозити” се депозитите на физичките лица од членот 4 став 2 од овој закон коишто не се исклучени од обесштетување во согласност со членот 10 од овој закон и

3)„Покриени депозити” е делот од прифатливите депозити којшто не го надминува прагот на обесштетување од членот 9 став 3 од овој закон.”.

Член 4

Насловот на Главата 2 се менува и гласи:

„ЧЛЕНСТВО ВО ФОНДОТ”.

Член 5

Во член 4 ставот 2 се брише.

Ставот 3 станува став 2.

Член 6

Во член 4-а во ставот 1 зборот „Гувернерот“ се заменува со зборовите „Извршниот одбор“.

Во ставот 2 зборот „гувернерот“ се заменува со зборовите „Извршниот одбор“.

Во ставот 3 зборовите „Фондот ги осигурува“ се заменуваат со зборовите „Во Фондот се осигурани“.

Член 7

Насловот на Главата 3 се менува и гласи:

„СРЕДСТВА ВО ФОНДОТ ЗА ЗАШТИТА НА ДЕПОЗИТИ“.

Член 8

Членот 5 се менува и гласи:

„Паричните средства во Фондот за заштита на депозити изнесуваат најмалку 4% од вкупните депозити во банките, филијалите на странските банки и штедилниците во Република Северна Македонија.

Под парични средства од ставот 1 на овој член се подразбираат средствата на Фондот за заштита на депозити кои се наоѓаат на сметките на Фондот во Народната банка на Република Северна Македонија, сметките на Фондот во банките и паричните средства инвестирани во хартии од вредност.

Фондот е должен да го одржува нивото на средствата од ставот 1 на овој член во Фондот за заштита на депозити.

Кога средствата во Фондот за заштита на депозити ќе го надминат нивото од ставот 1 на овој член, Управниот одбор на Фондот може да донесе одлука за престанок на обврската за плаќање на премија во Фондот за заштита на депозити од страна на банките, филијалите на странските банки и штедилниците.

По исклучок од ставот 4 на овој член, банките, филијалите на странските банки и штедилниците (во понатамошниот текст: членки на Фондот) плаќаат премија во периодот кога се под мерки преземени со решение од страна на Извршниот одбор на Народната банка на Република Северна Македонија согласно со Законот за банките. Премијата се плаќа по стапка утврдена од страна на Управниот одбор на Фондот.

Во Фондот за заштита на депозити се уплатуваат и средствата вратени од Фондот за решавање банки при примената на заштитните мерки согласно Законот за решавање банки (*).“.

Член 9

Во член 6 ставот 1 се менува и гласи:

„Средствата на Фондот ги сочинуваат основачкиот влог, средствата во Фондот за заштита на депозитите и средствата во Фондот за решавање банки.“.

Во ставот 2 воведната реченица се менува и гласи:

„Согласно инвестиционата политика, средствата од ставот 1 на овој член, Фондот може

да ги пласира во и да тргува со: ”.

Во точката 2) зборовите „на осигурените депозити што гласат на странска валута” се заменуваат со зборовите „до 20% од средствата на Фондот”.

Ставот 3 се менува и гласи:

„Инвестиционата политика од ставот 2 на овој член ја утврдува Управниот одбор на Фондот.”.

Член 10

По членот 6 се додава нов член 6-а кој гласи:

„Член 6-а

Средствата од Фондот за заштита на депозити можат да се користат само за обештетување на покриените депозити на физичките лица од членот 4 став 2 од овој закон и за покривање на трошоците на работењето на Фондот.

По исклучок од ставот 1 на овој член, средствата од Фондот за заштита на депозити можат да се користат и за потребите на финансирањето на решавањето банки, во согласност со одредбите од Законот за решавање банки (*) за користење на средства од Фондот за заштита на депозити во постапка на решавање банка.”.

Член 11

Во член 7 во ставот 1 зборовите „За осигурување на депозитите Фондот” се заменуваат со зборовите „За осигурување на депозитите на физичките лица, во Фондот за заштита на депозитите се”.

Во ставот 3 зборот „затезна” се заменува со зборот „казнена”.

Член 12

Во член 8 во ставот 1 воведната реченица се менува и гласи:

„Доколку во Фондот за заштита на депозити недостасуваат средства за исплата на покриените депозити, за поддршка на финансирањето на процесот на решавање на банките во согласност со Законот за решавање банки (*), Фондот обезбедува дополнителни средства преку:”.

Во точката 1) зборот „гувернерот” се заменува со зборовите „Извршниот одбор”.

Во ставот 2 по зборовите „на сметката на Фондот” се додаваат зборовите „за Фондот за заштита на депозитите”.

Член 13

Во член 8-а зборовите „Доколку на Фондот му недостасуваат ликвидни средства за исплата на осигурените депозити на физичките лица,” се заменуваат со зборовите

„Доколку во Фондот за заштита на депозити недостасуваат ликвидни средства за исплата на покриените депозити,”.

Член 14

Насловот на Главата 4 се менува и гласи:

„ИСПЛАТА НА ОБЕСШТЕТУВАЊЕ”.

Член 15

Во член 9 во ставот 1 зборовите „осигурените депозити” се заменуваат со зборовите „прифатливите депозити”, а зборот „гувернерот” се заменува со зборовите „Извршниот одбор”.

Во ставот 3 зборовите „осигурените депозити” се заменуваат со зборовите „прифатливите депозити”.

Во ставот 4 зборовите „Во износот” се заменуваат со зборовите „Во прагот на обесштетување”.

По ставот 6 се додава нов став 7 кој гласи:

„Обврската на Фондот за исплата на обесштетување престанува во рок од пет години од денот на конечноста на решението од членот 4-а став 2 од овој закон. Неподигнатите средства за обесштетување, со исклучок на средствата кои се со право на наследство, се пренесуваат во средствата на Фондот за заштита на депозити. Правото на обесштетување не се пренесува, а може да се стекне само преку право на наследување.”.

По ставот 7 кој станува став 8 се додава нов став 9 кој гласи:

„Начинот на обесштетување го утврдува Управниот одбор на Фондот.”.

Член 16

По членот 9 се додава нов член 9-а кој гласи:

„Член 9-а

„Во случај на настанување на обврската за обесштетување на прифатливите депозити согласно член 9 став 1 од овој закон, побарувањата на депонентите од банката, филијалата на странска банка или штедилницата во износ на обесштетувањето, се сметаат за побарувања на Фондот, независно дали е започната постапка на исплата на обесштетувањето на депонентите.

Побарувањата од ставот 1 на овој член Фондот ги намирува од стечајната или ликвидационата маса како доверител во стечајната или ликвидационата постапка, со поднесување на пријава на побарување до надлежниот суд.

Побарувањата на Фондот по основ на исплатено обесштетување на прифатливи депозити се исплаќаат согласно Законот за банките.

Со имотот кој Фондот го стекнал во стечајната или ликвидациона постапка, Фондот може самостојно да располага и управува.”.

Член 17

Во член 10 став 1 во точката 2 зборовите „управување со“ се заменуваат со зборовите „глас во“.

Во точката 5 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 5 се додава нова точка 6 која гласи:

„6. Депозити коишто согласно Законот за решавање банки (*) се вклучуваат во збирот на сопствените средства и дозволените обврски.“.

Член 18

По членот 10 се додава нова Глава 5-а. ФОНД ЗА РЕШАВАЊЕ БАНКИ и нов член 10-а кој гласи:

„Член 10-а

Средствата на Фондот за решавање банки се користат исклучиво за целите пропишани со Законот за решавање банки (*).

Фондот управува со Фондот за решавање банки во согласност со овој закон, имајќи ги предвид барањата од Законот за решавање банки (*).

Средствата на Фондот за решавање банки можат да се инвестираат согласно со членот 6 став 2 од овој закон.

Народната банка на Република Северна Македонија одлучува за користење на средствата од Фондот за решавање банки во согласност со Законот за решавање банки (*).“.

Член 19

Во член 17 во ставот 1 по зборовите „членките на Фондот“ се додаваат зборовите „и извештаи за пресметка на годишниот придонес согласно Законот за решавање банки (*).“.

Во ставот 3 зборовите „од членот 4 став 2 на овој закон“ се заменуваат со зборовите „од членот 3-б точка 1) од овој закон“.

Во ставот 4 зборот „гувернерот“ се заменува со зборовите „Извршниот одбор“, а зборовите „согласно со членот 133 од Законот за банките или е воведена администрација согласно со членот 139 од Законот за банките“ се заменуваат со зборовите „согласно со Законот за банките“.

Во ставот 5 зборот „гувернерот“ се заменува со зборовите „Извршниот одбор“.

Во ставот 7 зборот „класифицирани“ се заменува со зборот „доверливи“.

Член 20

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ

Со Член 1 се доуредува улогата на Фондот за осигурување на депозити како специјализирана финансиска институција која има својство на правно лице и управува со Фондот за заштита на депозити и со Фондот за решавање банки.

Со Член 2 се дефинираат Фондот за заштита на депозити како фонд за обесштетување на покриените депозити и Фондот за решавање банки како фонд за спроведување на инструментите и овластувањата за решавање банки.

Со Член 3 се воведуваат и се дефинираат основните поими „депозити“, „прифатливи депозити“ и „покриени депозити“ кои се користат во законот.

Со Член 4 се менува насловот на Главата 2, која понатаму се однесува на членството во Фондот.

Со Член 5 се врши промена во структурата на член 4 преку бришење на ставот 2 и пренумерирање на ставот 3 во став 2.

Со Член 6 се менува надлежноста за одредени прашања поврзани со осигурувањето на депозитите, односно наместо Гувернерот, надлежноста се пренесува на Извршниот одбор.

Со Член 7 се менува насловот на Главата 3, која понатаму се однесува на средствата во Фондот за заштита на депозити.

Со Член 8 се утврдува минималното ниво на средства во Фондот за заштита на депозити од најмалку 4% од вкупните депозити, како и начинот на одржување на ова ниво и условите за плаќање на премиите од страна на членките на Фондот.

Со Член 9 се уредува структурата на средствата на Фондот, начинот на нивно пласирање и тргување согласно инвестиционата политика, како и надлежноста на Управниот одбор за утврдување на инвестиционата политика. Со Член 10 се додава нов член 6-а со кој се определува дека средствата од Фондот за заштита на депозити се користат за обесштетување на покриените депозити на физичките лица и за покривање на трошоците за работење на Фондот, а по исклучок и за финансирање на решавањето банки согласно Законот за решавање банки.

Со Член 11 се врши измена од технички карактер.

Со Член 12 се уредува начинот на обезбедување дополнителни средства од страна на Фондот кога нема доволно средства за исплата на покриените депозити или за отплата на обврските, како и се врши усогласување на надлежноста од Гувернерот кон Извршниот одбор.

Со Член 13 се врши термилошко усогласување на член 8-а со претходно извршените измени во Законот.

Со Член 14 се менува насловот на Глава 4.

Со Член 15 се врши термилошко усогласување и се уредува рокот за исплата на обештетувањето од страна на Фондот, кој истекува пет години од конечноста на решението, како и постапувањето со неподигнатите средства и начинот на обештетување преку Правилник.

Со Член 16 се додава нов член 9-а со кој се уредува преминувањето на побарувањата на депонентите до висината на исплатеното обештетување на Фондот, како и правото на Фондот да ги наплатува овие побарувања од стечајната или ликвидационата маса.

Со Член 17 се врши усогласување на одредбите со Законот за решавање банки.

Со Член 18 се додава нова Глава 5 – „Фонд за решавање банки“ и нов член 10-а со кој се утврдува надлежноста на Фондот да управува со Фондот за решавање банки согласно Законот за решавање банки.

Со Член 19 се вршат измени во одредбите за известувањето и постапувањето на Фондот, со цел тие да се усогласат со Законот за решавање банки. Се додава обврска за доставување извештаи за пресметка на годишниот придонес, а дел од надлежностите што досега ги имал гувернерот се префрлаат на Извршниот одбор. Исто така, се врши усогласување на упатувањата и термините што се користат во законот.

Со Член 20 се утврдува дека подзаконските прописи потребни за спроведување на овој закон треба да се донесат во рок од три месеци од неговото влегување во сила.

Со Член 21 се уредува стапувањето во сила на Законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените одредби се меѓусебно поврзани и како такви прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените измени се овозможување ефикасна и навремена интервенција во случаи на финансиски потешкотии во банкарскиот сектор, заштита на јавниот интерес, финансиската стабилност и интересите на депонентите.

Со предложените измени се подобрува подготвеноста и капацитетот на земјата да одговори на евентуални ризици од несолвентност на банките на структуриран начин.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ/ДОПОЛНУВААТ

Член 3

Фондот има својство на правно лице.
Седиштето на Фондот е во Скопје.

Член 3-а

Фондот е специјализирана финансиска институција која ги обесштетува осигурените депозити во банките и штедилниците, во кои настанал ризичен настан, согласно член 9 став 1 од овој закон.

2. ДЕПОЗИТИ ШТО СЕ ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 4

Банките, филијалите на странските банки и штедилниците основани во Република Северна Македонија се должни во Фондот да ги осигурат депозитите.

Под депозити во смисла на овој закон се подразбираат денарските и девизните депозити, сертификатите за депозит, трансакциските сметки, депозитите врзани за парични картички и девизни приливи на физичките лица (во натамошниот текст: депозит).

Во случај на обесштетување од страна на Фондот, поединечните депозити на едно лице во една банка, филијала на странска банка или штедилница се сметаат за единствен депозит.

Член 4-а

Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија ќе донесе решение за забрана за прибирање на депозити на банка, филијала на странска банка или штедилница која е исклучена од членство во Фондот поради неплаќање на премија.

Членството во Фондот престанува и во случај кога гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија ќе донесе решение за укинување на дозволата за основање и работење на банка, филијала на странска банка или штедилница.

Фондот ги осигурува вкупните депозити во банките, филијалите на странските банки и штедилниците депонирани до денот на конечноста на решенијата од ставовите 1 и 2 на овој член.

3. СРЕДСТВА

Член 5

Паричните средства на Фондот изнесуваат најмалку 4% од вкупните депозити во банките, филијалите на странските банки и штедилниците во Република Северна Македонија.

Под парични средства на Фондот се подразбираат средствата кои се наоѓаат на сметките на Фондот во Народната банка на Република Северна Македонија, сметките на Фондот во деловните банки и паричните средства инвестирани во хартии од вредност и паричните средства инвестирани во деривативни финансиски инструменти.

Фондот е должен да го одржува нивото на средствата од ставот 1 на овој член. Кога средствата на Фондот ќе го надминат нивото од ставот 1 на овој член, Управниот одбор на Фондот може да донесе одлука за престанок на обврската за плаќање на премија во Фондот од страна на банките и штедилниците.

По исклучок од ставот 4 на овој член, банките, филијалите на странските банки и штедилниците плаќаат премија во периодот кога се под дополнителни мерки преземени од страна на гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија согласно со членот 133 од Законот за банките или е воведена администрација согласно со членот 139 од Законот за банките. Премијата се плаќа по стапка утврдена од страна на Управниот одбор на Фондот

Член 6

Средствата на Фондот се формираат од основачкиот влог, наплата на премии за осигурување на депозитите и приходи од пласмани.

Средствата со кои располага Фондот може да ги пласира во:

1) хартии од вредност издадени од страна на Република Северна Македонија и од Народната банка на Република Северна Македонија со рок на пристигнување до дванаесет месеци од нивното стекнување од страна на Фондот и

2) должнички хартии од вредност издадени од странски држави, централни банки или јавни меѓународни финансиски институции, рангирани од страна на најмалку две меѓународно признати агенции за оценка на кредитниот ризик во една од двете највисоки категории, во висина на осигурените депозити што гласат на странска валута.

Средствата на Фондот можат да се користат само за обесштетување на осигурените депозити и за покривање на трошоци на работење на Фондот.

Член 7

За осигурување на депозитите Фондот наплатува премија од членките на Фондот по стапка најмногу до 0,7% годишно од вкупните депозити во секоја банка и штедилница.

Начинот, рокот на плаќање и висината на премијата од ставот 1 на овој член ја утврдува управниот одбор на Фондот.

Во случај на доцнење со уплатата на премиите од ставот 1 на овој член, Фондот пресметува и наплатува законска затезна камата.

Во случај на неплаќање на премија од ставот 1 на овој член во период од шест месеци едноподруго, престанува членството во Фондот.

Фондот е должен веднаш да ја извести Народната банка на Република Северна Македонија за случаите од ставовите 3 и 4 на овој член.

Средствата уплатени во Фондот од страна на банките и штедилниците по основ на премии се неповратни.

Новооснованите банки, филијали на странски банки и штедилници се должни при зачленувањето во Фондот да уплатат влезна премија во висина од 1 % од основачкиот капитал.

Член 8

Доколку на Фондот му недостасуваат средства за исплата на осигурените депозити, Фондот обезбедува дополнителни средства преку:

1) дополнителни уплати од банките и штедилниците, но не повеќе од трикратен износ на премиите уплатени во месецот кој му претходи на месецот во кој гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија го донел решението од членот 4-а став 2 на овој закон.

2) задолжување во земјата и странство;

3) позајмици од Буџетот на Република Северна Македонија.

Дополнителните уплати од ставот 1 точка 1 на овој член банките и штедилниците се должни да ги уплатат на сметката на Фондот најдоцна во рок од осум дена од денот на доставувањето на пресметката до банките и штедилниците од страна на Фондот

Член 8-а

Доколку на Фондот му недостасуваат ликвидни средства за исплата на осигурените депозити на физичките лица, Министерството за финансии може да изврши откуп пред рокот на достасување на хартиите од вредност издадени од страна на Република Северна Македонија кои се во сопственост на Фондот. Откупот се врши без објавување на јавен повик.

4. ОБЕСШТЕТУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИТЕ

Член 9

Фондот започнува со обесштетувањето на осигурените депозити во рок од 20 дена од денот на конечноста на решението на гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија од членот 4-а став 2 на овој закон.

Во исклучителни околности, Фондот може да го продолжи рокот од ставот 1 на овој член за најмногу десет дена.

Фондот ги обесштетува осигурените депозити, но не повеќе од денарска противвредност на 30.000 евра по депозит во една банка, филијала на странска банка или штедилница пресметани по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на конечноста на решението од членот 4-а став 2 на овој закон.

Во износот од ставот 3 на овој член се пресметува главнината на депозитот, договорената пресметана и припишана камата и непристигнатата камата до денот на конечноста на решението од членот 4-а став 2 на овој закон.

На денот на конечноста на решението од членот 4-а став 2 на овој закон депозитите вложени во девизи се конвертираат во денари по среден курс на Народната банка на Република Северна Македонија.

Обесштетувањето на денарските и девизните депозити се исплатува во денари. Во случај на сомневање дека побарувањата на депонентите на членките на Фондот произлегуваат од трансакции поврзани со перење пари или финансирање на тероризам, исплатата на побарувањата на депонентите нема да се изврши се до правосилноста на судската одлука за поврзаноста на трансакцијата со перење на пари или финансирање на тероризам.

Член 10

Фондот не ги обесштетува следните депозити:

1. Депозити на кои им биле дадени привилегирани каматни услови, различни од оние објавени во банката или штедилницата;
 2. Депозити сопственици на над 5% од акциите со право на управување со банката или штедилницата;
 3. Депозити на членови на органите на управување на банката или штедилницата;
 4. Депозити на роднини од прв степен на лицата од точките 2 и 3 на овој член;
 5. Депозити кои се поврзани со трансакции со кои се вршело перење пари доколку прекршителот е осуден и казната е во сила.
- Во случај кога депонентот има обврски кон банката, вкупниот износ на депозити на депонентот се намалува за износот на обврските на депонентот кон банката или штедилницата.

Во случај на заеднички депозит се смета дека деловите на вложувачите се еднакви ако во договорот поинаку не е определено.

При утврдување на износот од членот 9 став 3 на овој закон се зема предвид учеството на секој депонент во заедничката сметка.

Член 17

Народната банка на Република Северна Македонија е должна, по барање на Фондот да му доставува периодични финансиски извештаи во врска со сите релевантни информации за состојбата на членките на Фондот.

Извештаите од ставот 1 на овој член се базираат на супервизорските извештаи на Народната банка на Република Северна Македонија.

Народната банка на Република Северна Македонија е должна да доставува до Фондот месечни извештаи за вкупните депозити по банки, филијали на странски банки и штедилници, кои содржат податоци за главнината и за каматите на депозитите од членот 4 став 2 на овој закон. Месечните извештаи се доставуваат до Фондот најдоцна до 25-от ден во тековниот месец, за претходниот месец.

На барање на Фондот, Народната банка на Република Северна Македонија е должна да му достави извештај за банките, филијалите на странските банки и штедилниците членки на Фондот кои се под дополнителни мерки преземени од страна на гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија согласно со членот 133 од Законот за банките или е воведена администрација согласно со членот 139 од Законот за банките. Извештајот се доставува најдоцна во рок од десет дена од денот на приемот на барањето.

На барање на Фондот, администраторите именувани од страна на гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија се должни да му доставуваат на Фондот извештај за финансиската состојба и перспективите на банката, филијалата на банка и штедилницата. Извештајот се доставува најдоцна во рок од десет дена од денот на приемот на барањето доставено од страна на Фондот.

Банките, филијалите на странските банки и штедилниците членки на Фондот се должни да му доставуваат на Фондот извештај за тримесечната состојба навкупниот број на депоненти со депозити во висина до 30.000 евра и на депоненти со депозити во висина над 30.000 евра. Извештајот се доставува најдоцна до 15-от ден во месецот за претходното тримесечје.

Податоците содржани во извештаите што се доставуваат до Фондот претставуваат класифицирани информации.